

[A. Lyngge.]

givelse af blade og grønlandssprogede bøger og delvis vejbyggeri. Endvidere giver landskassen betragtelige tilskud til børnehjem og børnesanatorier og støtter planerne om den kommende folkehøjskole i Grønland. Det bemærkes, at de sociale opgaver i Grønland udelukkende er kommunale og ikke, som i det øvrige Danmark, både kommunale og statslige.

De rent sociale udgifter er aldersrente, der kan udbetales fra 55 års alderen, almindelig understøttelse, invalideunderstøttelse, børneforsorg, underholdshjælp til børn o. s. v. I 1955-56 har man af landskassens midler brugt 700 000 kr. til aldersrente. Til almindelig understøttelse, hvorunder dog også betydelige beløb til de tuberkuløse og deres familier, er ligeledes anvendt ca. 700 000 kr.

De sociale udgifter er i de senere år steget meget hurtigt. Fra 1951-52 er disse udgifter således steget fra ca. 700 000 til 2,8 mill. kr. i 1956-57. I 1955-56 udgjorde de samlede sociale udgifter for kommunerne i Grønland 1 989 000 kr. eller ca. 80 kr. pr. indbygger. Til sammenligning kan jeg nævne, at de samlede sociale udgifter i selve Danmark, både for kommunerne og staten, udgjorde 1 244 mill. kr. i 1954-55 eller ca. 282 kr. pr. indbygger. Tallene stammer fra Statistisk Årbog 1956, dog at der ikke er medregnet mælkehjælp, tilskud til sygekasserne, ulykkesforsikring og arbejdsløshedsforsikring. Man skal dog herunder huske, at hele sundhedsvæsenet i Grønland varetages fuldt ud af staten.

Det er en udbredt antagelse, at de rent sociale udgifter i Grønland er større end hernede, men det er ikke tilfældet. De kommunale sociale udgifter hernede i Danmark ligger 39 kr. højere pr. indbygger end i Grønland eller 50 pct. højere, mens de samlede sociale udgifter — kommunale og statslige — pr. indbygger i Danmark er 202 kr. højere eller 3½ gang så høje som i Grønland.

Men når man sammenligner tallene med hinanden, skal man dog huske, at aldersrentemodtagerne hernede betaler f. eks. en vis skat, og at hele prisniveauet i Grønland er noget lavere, således at samme udbetalte beløb i Grønland har højere købekraft. End-

videre skal man huske, at ikke alene sundhedsvæsen, men også skolevæsen og en stor del af den offentlige administration o. s. v. i Grønland bekostes af staten.

Det kan i denne sammenhæng nævnes, at forbrugsafgifterne i Grønland endnu er den eneste form for skat, idet vi endnu ikke har direkte skatter. Man har hidtil ment, at det vanskeligt kan betale sig at oprette skattevæsen, da udgifterne let kunne sluge indtægterne. Forbrugsafgifterne har i 1955-56 indbragt 5 500 000 kr. eller 223 kr. pro persona. Til sammenligning kan nævnes, at skatter og afgifter hernede i Danmark for samme år udgjorde rundt regnet 1 000 kr. pro persona. Man skal naturligvis huske, at de 223 kr. i Grønland, som repræsenterer afgifterne, har højere værdi i Grønland i betragtning af, at indtægtsmulighederne er vanskeligere, og at man endnu mange steder lever delvis under naturaløkonomi.

Jeg skal endvidere gentage, at landsrådet har foreslået, at de prisstigninger, der indeholdes i lovforslaget, ikke skal påvirke pristallet, idet også jeg mener, at det er mindre heldigt, at kun den ene befolkningsgruppe i Grønland, nemlig lønmodtagerne, gennem pristalsordningen modtager delvis godtgørelse for de afgifter, som erlægges i hele samfundets interesse.

Hermed vil jeg støtte lovforslaget og anbefale velvillig behandling. Det vil være meget praktisk, om lovforslaget kan være færdigbehandlet inden jul, således at de nye priser kan fastsættes pr. 1. januar.

Ministeren for Grønland (Lindberg): Jeg vil takke de ordførere, som har anbefalet det foreliggende lovforslag, og det gælder praktisk talt alle, selv om den kommunistiske ordfører kun ville gå ind for halvdel af lovforslaget.

De ærede medlemmer hr. Carl P. Jensen og hr. Peter Larsen var inde på spørgsmålet om den liden opfindsomhed, som præger landsrådet — og man kan også sige ministeriet for Grønland — med hensyn til at finde andre varegrupper at lægge afgift på end cigaretter og sukker. Det er i og for sig det samme problem, vi har herhjemme, når vi drøfter afgifter. Der er mange, der mener, at man er for lidt opfindsom, at finansministeren og andre burde prøve på en gang